

Principärende

Problem att få remissvar vid införd spärr i journalsystem

Ärendet

En kvinna beskrev i en skrivelse till patientnämndens förvaltning att hon i september 2013 besökte hudavdelningen på Danderyds Sjukhus AB efter remiss från Blackebergs vårdcentral. I november ringde hon till sjukhuset för att efterhöra om uppföljning skulle ske. Hon fick till svar att vårdcentralen skulle ta hand om detta. Hon bokade tid hos vårdcentralen i december och fick då veta att vårdcentralen inte hade fått något remissvar eftersom hon hade spärrat sin journal. Kvinnan ringde Danderyds Sjukhus för att få en kopia av sin journal. Hon var då tvungen att inkomma med en skriftlig ansökan och betala 70 kr för att få den hemskickad. Kvinnan ansåg att med ett sådant förfaringssätt så kan ju ingen spärra sin journal.

Utredning

Patientnämndens förvaltning har utrett ärendet genom att inhämta yttrande från aktuell verksamhetschef och kvalitetsutvecklare på Danderyds Sjukhus AB. Av detta framkom att kvinnan hade lagt en spärr på sin journal på hudkliniken, vilket gör att husläkare som använder samma journalsystem inte får elektronisk åtkomst till patientens journal. Ärendet belyste hur viktigt det är att patienten informeras och förstår omfattningen av en spärr i journalsystemet. Vid spärr är det upp till patienten själv att berätta viktiga medicinska fakta för att han eller hon ska få bäst behandling vid en enhet som inte kommer åt spärrad information. Inom öppenvården och specialistvården kan detta skapa problem då man ofta kan låta primärvården (den inremitterande enheten) sköta vidare uppföljning och eventuell receptförnyelse. Detta försvåras om patienten väljer att spärra sin journal.

Chefläkaren, Danderyds Sjukhus, har även i yttrande framfört att tyvärr tänkte ingen inblandad på att kvinnan borde ha tillfrågats om pappersutskrift skulle ha skickats. Behandlande läkare visste troligen inte att journalen var spärrad utan trodde att inremitterande läkare kunde läsa svaret via dator. Man beklagade detta missförstånd och föreslog att personalen skulle vara uppmärksamma på om en journal är spärrad samt att kvinnan själv skulle bidra med att upplysa om detta. Chefläkaren har

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2014-08-20

PaN 1401-00020-30
1403-01455-30

även gjort en begäran om förändring i journalsystemet TakeCare gällande varning/uppmärksamhetsymbol om spärrad journal vid remissvar.

I yttrande från verksamhetschef och kvalitetschef på Blackebergs vårdcentral Legevisitten AB framgick att vårdcentralen hade fått ett remissvar från Danderyds Sjukhus där det stod att inget remissvar skickats med anledning av att patientens journal var spärrad. Att för patienter med spärrad journal inte skriva remissvar på en konsultationsremiss när konsultationen är genomförd är för dem en främmande tolkning av lagstiftning och Socialstyrelsens föreskrifter. De anser att i detta fall borde ett remissvar med medicinskt innehåll ha sänts till vårdcentralen. Vårdcentralen har rutiner gällande remisshantering.

Regelverk

Patientdatalagen (2008:355) trädde i kraft den 1 juli 2008. Lagen tillämpas vid vårdgivares behandling av personuppgifter inom hälso- och sjukvården och den ger bland annat vårdgivare möjlighet att ingå i sammanhållen journalföring. Det innebär att en vårdgivare under vissa förutsättningar får ha direktåtkomst till journaluppgifter som behandlas hos en annan vårdgivare. Innan uppgifter om en patient görs tillgängliga för andra vårdgivare genom sammanhållen journalföring ska patienten informeras om vad den sammanhållna journalföringen innebär och om att patienten kan motsätta sig att journaluppgifter görs tillgängliga för andra vårdgivare genom sammanhållen journalföring. Om patienten motsätter sig detta ska uppgifterna genast spärras (6 kapitlet). Journaluppgifter inom en vårdgivare ska också kunna spärras genast mellan olika vårdenheter och vårdprocesser om patienten motsätter sig ett tillgängliggörande (4 § 4 kapitlet).

Enligt 2 a § hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) ska hälso- och sjukvården bedrivas så att den uppfyller kraven på en god vård. Det innebär bland annat att den särskilt ska vara av god kvalitet, tillgodose patientens behov av trygghet i vården och behandlingen, vara lätt tillgänglig, främja goda kontakter mellan patienten och hälso- och sjukvårdspersonalen samt tillgodose patientens behov av kontinuitet och säkerhet i vården. Olika insatser för patienten ska samordnas på ett ändamålsenligt sätt.

Av 4 och 5 §§ Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2004:11) om ansvar för remisser för patienter inom hälso- och sjukvården, tandvården m.m. framgår att verksamhetschefen på den remitterande enheten ska fastställa rutiner för de remisser som ska användas inom verksamhetsområdet för hanteringen av utgående remisser och inkommande remissvar. Dokumenterade rutiner ska bland annat finnas för bevakning av att

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2014-08-20

PaN 1401-00020-30
1403-01455-30

remissvar kommer in inom godtagbar tid, vilka åtgärder som ska vidtas om svaret på en remiss dröjer eller uteblir och hur remisser ska tas emot och registreras.

Verksamhetschefen på den mottagande enheten ska fastställa rutiner för hanteringen av inkommande remisser och utgående remissvar.

Dokumenterade rutiner ska bland annat finnas för hur remisser ska tas emot och registreras, vilka åtgärder som ska vidtas om svaret på en remiss inte kan ges inom meddelad tid samt hur remissvaren ska registreras och sändas.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har tagit fram ett regelverk gällande remisser som ska följas inom Stockholms läns landsting. Av detta framgår bland annat att det ska finnas rutiner för bevakning av utgående och inkommande remisser samt remissvar. Systematisk bevakning av remisser och remissvar är mycket viktigt för patientsäkerheten. Det ska även finnas rutiner för hur fördröjt eller uteblivet remissvar åtgärdas.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen finner det anmärkningsvärt att en patient som infört spärrar i sin journal inte får ett remissvar med medicinsk information. Patienter som har infört spärrar har samma rätt att få ett remissvar som de patienter som inte har valt att införa spärrar. Ärendet bör därför hanteras som principärende.

För att patienter som har infört spärrar ska få remissvar måste båda vårdgivarna samverka. Det går inte att lägga ansvaret på patienten att se till att remissvar med medicinsk information skickas till den inremitterande mottagningen.

Danderyds Sjukhus har gjort en begäran om förändring i journalsystemet TakeCare gällande varning/uppmärksamhetsymbol om spärrad journal vid remissvar. Något som kan göra personal uppmärksamma på att särskilda rutiner gäller för denna patient. Patientnämndens förvaltning undrar hur det har gått med denna begäran samt vilka rutiner man har gällande hur remissvaren ska registreras och sändas när en patient har infört en spärr.

Legevisitten har som remittent i detta fall ansvar att det ska finnas rutiner för bevakning av remissvar. Systematisk bevakning av remissvar är mycket viktigt för patientsäkerheten. Det ska även finnas rutiner för hur fördröjt eller uteblivet remissvar åtgärdas. Även om Legevisitten har rutiner på området har inga åtgärder vidtagits i detta fall när remissvaret inte innehöll

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2014-08-20

PaN 1401-00020-30
1403-01455-30

någon medicinsk information. Patientnämndens förvaltning undrar hur man säkerställer att något liknande inte inträffar igen.

Konsekvenser för patientsäkerhet

De föreslagna åtgärderna förväntas bidra till att förbättra patientsäkerheten.

Konsekvenser för jämställd och jämlik vård

De föreslagna åtgärderna förväntas medföra konsekvenser för jämställd och jämlik vård.

Miljökonsekvenser

De föreslagna åtgärderna förväntas inte medföra några miljökonsekvenser.

Förslag till beslut

Nämnden föreslås besluta att

- översända ärendets tjänsteutlåtande till styrelserna för Danderyds Sjukhus AB och Legevisitten AB samt begära skriftlig återföring avseende genomförda och planerade förbättringsåtgärder och effekterna av dessa senast den 31 december 2014
- ge förvaltningen i uppdrag att översända ärendets tjänsteutlåtande till anmälaren
- ge förvaltningen i uppdrag att för kännedom översända ärendets tjänsteutlåtande till Hälso- och sjukvårdsförvaltningen och Datainspektionen.

Staffan Blom
Förvaltningschef

